

Izhaja vsak terek in soboto v tednu ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo.

Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrtletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Šolskih ulicah in Jellersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Večerno izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v „Narodni tiskarni“, ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo „Gorice“. Oglasi se računajo po petivrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 16 vin., 2-krat po 14 vin., 3-krat po 12 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Naša bodočnost.

(Po nazorih dr. H. grofa Coudenhove.)

I.

Z znamenito knjigo gori imenovanega diplomata, s knjigo „Politische Studien über Oesterreich-Ungarn“, smo se že enkrat povprečno pečali. — Danes pa zopet prihajamo na velevažno gradivo, katero razpravlja omenjena knjiga ter se hočemo natančneje baviti z istim. To pa radi tega, ker je v jedru ideje, na kateri je knjiga zasnovana, nekaj, kar zadeva nas v veliki meri, nas Slovence, kakor na splošno — avstrijske Slované — namreč: misel o naši bodočnosti.

Ali ostanemo avstrijski Slovani za vedno to, kar smo, ali se ohranimo v svoji dosedanjih narodni individualnosti še v nedogledne čase, — ali pa nehamo to biti in se preljuje naša individualnost v kako drugo splošno slovansko bitstvo, ali pa da celó izginemo s površja zgodovine, potopivši se narodno v morju germanizma in madžarizma, to je: da se nas ponemči in pomadžari?

To so vprašanja, s katerimi se v jedru bavi gori imenovana znamenita knjiga in ki se bavi ob enem z vprašanjem: kako ohraniti avstrijske Slované vsaj — slovanstvu, ako jim že preti usoda, da izgubijo vsak svojo posebno narodno individualnost?

Ker nam avstrijskim Slovanom pa ne more biti vsejedno, kaj nas čaka v bodočnosti, se nam je dosti zarana pečati z mislijo naše rešitve slovanstvu, in to tembolj, ker nas dogodki prepričavajo, da naši politični sovražniki na jugu in severju delajo na vse kripnje na to, da bi nas odtrgali slovanstvu in pokopali za vek v valove tujinstva.

Razmotrujoč vse to, nam je pazno slediti vsem točkam, o katerih razpravlja omenjena knjiga grofa Coudenhove, da pridemo konečno do prepričanja, kako dobro za nas avstrijske Slované je govoril ta visokoučen avstrijski diplomat. Pričnimo toraj.

1. Kaj se ima zgoditi z Avstrijo?

Francozki časnik „Revue des Deux Mondes“ objavil je 15. novembra lanskega leta članek slovečega francozkega

publicista Charles-a Benoist-a pod naslovom „L'Europe sans Autriche“ („Evropa brez Avstrije“), članek, ki je vzbudil precejšno senzacijo po vsej Evropi. Pisavec tega članka razpravlja točno o načinu in o možnih posledicah razdelitve Avstro-Ogerske, razdelitve, katere mnogi pričakujejo, katere se mnogi bojé in katere mnogi tudi želé. Prihaja pa do zaključka, da te nevarnosti pač danes še ni, ker je vsej Evropi do tega, da se Avstro-Ogerska ohrani, katero, ako bi je ne bilo, bi Evropa morala iznajti, ker pa že obstoji, je dolžnost Evrope, da si jo ohrani. Kajti, ako bi Avstrija prenehala biti, potem bi — méni Charles Benoist — dovedle predaleč raztegnene nenaravne geografske meje do nevarnih zapletk mej Nemčijo in Rusijo. Nemčija, ki je zvesta (?) principom, izrečenim po Bismarcku leta 1867. in sicer proti volji krone in pruskega generalnega štaba, ne mara anektirati nemških provincij Avstrije jedino z namenom, da ne ojači še bolj katoliške stranke, centralistov, na škodo dinastije Hohenzollerncev. Rusija pa noče števila svojih podanikov poljske narodnosti še bolj pomnožiti s tem, da bi vzela Galicijo, ker bi se jej bilo bati komplikacij.

Ta „zmes narodnostij“, kakor Benoist imenuje Avstro-Ogersko, je torej potrebna Evropi, da Nemčija in Rusija ne trčite skupaj.

Avstro-Ogerska je preslaba, da bi koga vznemirjala, a je močna dovolj, da ohrani, kar v njej obstoji (?) — Radi tega se člankar ne boji, da bi nastale v Avstro-Ogerski krize, ki bi spremenile obliko države na zunaj, pač pa v notranjem. Vpraša nadalje, ako bi se sedanji dualizem dal spremeniti v trijalizem (trodržavno obliko), ne da bi na to vprašanje odgovarjal.

Kakor znak velike slabosti Avstro-Ogerske se smatra že to, da se o možnosti razdelitve sploh razpravlja.

Vkljub temu pa, da ta francozki publicist in ž njim seveda mnogi drugi inozemski poznavalci avstrijskih razmer smatrajo za možne take stvari v Avstro-Ogerski, pa mislijo isti še vedno jako optimistično o naših razmerah. Oni namreč prezirajo, — tako grof Coudenhove —

„Sinko moj“, pravi, „ne jemlji bogate; saj mi nismo bogati; išči kako, da bode mirna in dobra“.

„Dobro, mama, izberite kakor treba, pa se oženim“.

V tem pa, ko je iskala mati nevesto, našel jo je sam. Bil je na sejmu v Višenkah, in od tega časa je jel zahajati tje! Mati je to zapazila najprej in izvedela je: da hodi Bazil k Ivanki Kraljevi.

„Sin moj, sin“, reče: „ne jemlji te bogatinke; preveč bo prevzetna: to je očetova hči, domišljava in ošabna — pusti jo!“

Ali Bazil je jel prositi mater, naj bi smel vzeti Ivanko.

Kaj se je hotelo? Poslali so svate; vzeli nevestin dar in napravili svatbo. Pripeljali so nevesto k tašči.

Ali je imela ta dote! O moj Bog, svet ti moj! Na devetih vozovih so pripeljali balo, vsak voz so peljali štirje sivi voli. Bila je tu svilnata obleka, pa svetli pasovi, kožuhi, obšiti sé svilo itd.

Nevesta je imela zlato, prelično vezano čepico, in rdeče korale so jej segale skoro do pasa. Vsi so se zavzeli:

dejstvo, da že dolga leta polje med avstrijskimi narodnostmi hud političen boj, ter da se sovraštvo množi od dne do dne. A ona temna moč, katerej pravimo panslavizem, je neodmorno na delu, da izpodkoplje temelje habsburški državi.

Krvavi ustanki v Pragi, v Žatecu, Hebu; umorstva v Gradcu, Brnu in Sjeničaku; dvoboji ministerskih predsednikov, policija v parlamentu, Omladine, „Proč od Rima“-klici, antisemitizem, štrajki, sovraštvo, nezadovoljnost, nemiri na vseh koncih in krajih — to vse v monarhiji, ki se je smela početkom tega stoletja skozi tri desetletja ponašati z ulogo voditeljice na evropskem političnem polju! Od kod ta padec, to stalno sesedanje? Li-ni nobene pomoči, nobene sredstva, da se temu pride v okom? Mnogi seveda majejo z glav in vzklikajo: „Proč je proč, razpad se ne da več zadržati!“ In vendar temu ni takó!

2. Bodočnost Avstrije v njenih narodih.

Naša država sestoji iz treh narodnosti: „Germanov, Slovanov in Madjarov“. Izborna snov narodnostij, iz katere bi se dalo narediti kaj lepega, ako pomislimo, da je germansko pokoljenje v cvetu moške dobe, slovanska in madjarska pa sti v cvetu mladeništvá. Ali je iz tako krepostne tvarine narodnostij zares nemogoč procvit naše države, je li popolnoma izključena nova pomladna doba habsburške monarhije?

V združenju je moč!

Kako smešna je bila Nemčija v svoji razkosanosti v 37 malih državic! In kaj je postalo iz nje po zjedinenju teh državic v eno kompaktno državo! In vender se je ta preobrat v Nemčiji izvršil tekom par desetletij! Enako so Francija, Italija in Anglija preživele mnogo dob procvita. Zakaj bi se taka doba ne ponovila tudi za Avstrijo?

Toda kako? Z vojnami? Nikakor! Kajti vsled mnogovrstnosti avstrijskih narodnosti ne bi bila nobenej teh narodnosti posebno dobrodošla vojna Avstrije s katerokoli evropsko velevlastjo.

Na katero stran toraj kreniti? K — vedi in trgovini! To bi bila jedina pot, jedino sredstvo, ki bi pripo-

kot polna roža! Samo stara Orliha, ki jej je podala kruha in soli, (v pozdrav) gledala je nekako neveselo svoji nevesti v oči.

Preživelí so leto. Iz prva je hodila mlada Orliha na ulico. In ko je izpregovorila ali se zasmejala — bilo je veselje še staremu človeku. Ali pozneje je ni bilo več videti, vedno je bila le doma. (Hišo so si bili že razdelili na dve plati: v enem delu sta bila mlada, v drugem mati).

Ta ali oni je vprašal... staro: „Kaj pa vaša otroka? Ali je dobra nevesta?“

„Se vé, kakor očetova hči: rekla jim je; ali pa ni nič odgovorila, kakor bi ne bila njčesar čula.“

Nekoč pride Ivanka v našo hišo. Moja mati jo gleda: bila je zelo tužna in potrta. Mati sede k njej, pa jej dé: „Kaj pa ti je, Ivanka, da si ti tako žalostna in pobita?“

Ivanka sklene roki in solze jo oblijejo kot biserna zrna... „Tašča me ne ljubi!“ reče — „obrekuje me, paha z božjega sveta; psuje me, da sem očetova hči!... O moj očeka, ko bi bili vedeli, kako

moglo Avstriji zopet k nekdanji moči in velikosti in to sredstvo leži v avstrijskih narodih.

Na vprašanje, od kod izvira slabost Avstrije, v čem tiči vzrok njenega propadanja in zakaj gre pri nas že leta in desetletja vse navskriž in narobe, na to je samo jeden odgovor: „Nezadovoljnost slovanskih narodov v naši državi, katere narodnosti hočejo ostati slovanske in ki se ne puste za nobeno ceno spremeniti v Nemce ali Madjare!“

Toraj razdraženost Slovanov, — nestrpljivost mej Nemci in Slovani na eni strani, ter Madjari in Slovani na drugi, je vzrok vsem navskrižjem.

Slované zadovoljiti, a ne da bi radi tega trpelo nemštvo in madjarstvo, to jedino dovede zopet do moči in slave naše monarhije.

3. Kako to doseči?

Razloček mej „avstrijskim“ in svetovnim jezikom.

Ako hočemo na to vprašanje dostojno odgovoriti, treba, da pogledamo malce okrog sebe, da vidimo, ako se nahaja vlad, ki so v enakem težkem položaju, kakor mi in kako si iste vedo pomagati iz zagate, treba tudi poiskati v naši lastni zgodovini po pripomočkih, ki so se izpričali kot dobri in katerih pripomočkov bi se bilo treba z nova priprijeti v interesu občnega blagra.

Najnujniše v tem pogledu pa je, da se pečamo z razmerjem mej Čehi in Nemci na Češkem, ki bijejo ljut medsebojni jezikovni boj, ne da bi bili do danes dosegli več uspeha, nego da so še pomnožili sovraštvo in ljutost.

Kako je z jezikom narodov?

Tu gremo po razredih.

Kakor nahajamo razne posamezne jezikovne oddelke, ki so: semitski, indogermanski, kamitski in pristno altajski itd., tu mrtvi in ondi živi jeziki, enako so nam porazdeljeni jeziki v dva razreda in sicer v jezike, ki so svetovni jeziki in v jezike, ki niso svetovni jeziki.

Svetovni jezik je oni kulturni jezik, kateri govore razni narodi, ki politično ne spadajo skupaj in ki žive po razsežnih, dostikrat celo prekomorskih ozemljih. Za pomen svetovnega jezika treba

nesrečna bo moja usoda, utopili bi me bili še otroka v globoki vodi!“

Mati povprašuje, kako in kaj je tam pri njih, in zakaj je nastal prepir.

„Že od prve ure me ni ljubila. Pokvarila mi je mojo najlepšo svilnato obleko: kadar jo vzamem v roke, me kar vžve v rokah. To je ona, ona, saj dobro vem! Nekaj mi je natrosila v skrinjo... tudi moja zlata čepica je potemnela, in rdeči pasovi so obledeli, vse moje blago hoče uničiti. In vedno golči Bazilu: „Prodaj, prodaj te vole (ki so od mojega očeta). A jaz dém: „Nočem tega, zakaj bi jih prodajali?“ In res, Bazil jih ni peljal na trg. Ali tašča se me je lotila: „A, vražja hči, ti si me osiromašila! Moj Bazil se je odločil od mene. Le počaj le, te že izplačam!“

„Udaj se, Ivanka“, reče jej moja mati. „Kaj pa hočeš?“

„Zakaj bi se jej jaz uklanjala!“ vzklikne Ivanka. „Nočem! Kakor se zavpije v gozd, tako odmeva iz njega“ pravi pregovor.

(Konec prih.)

LISTEK.

Zlobna tašča.

Maloruski: M. Vovček.

I.

Nekoč je živela v naši vasi udova Orliha. Bila sem še mala deklica, in ne pomnim dobro tega; ali čula sem vse to od rajne matere — Bog jej daj nebeški raj! Bile ste sosedi z Orliho — plot ob plotu. Ta Orliha mi miglja pred očmi kakar v megli — visoka, v rdeči čepici, vedno dvigajoča črne obrvi.

Mož jej je bil že davno umrl. Starejši sin je bil ubit na vojni s Turki; manjši je bil pri materi in je gospodaril. Bil je dečko, da je bilo kaj; lep — vodo bi mu bil pil z lica — živ, vesel in delaven. Mater je spoštoval in stara je pazila nanj bolj, nego na oko v glavi.

Kar se spomni Orliha, da je treba oženiti Bazilija, in jela je iskati zanj primerne pridruge (žene). Ko so se zbrala dekleta na vasi, ali kje drugé, pa je že bila Orliha poleg, pa je poslušala ter opazovala...

— brez ozira na kulturo — v prvi vrsti veliko geografsko razsežnost dežela in ogromno množino ljudstev, ki ta jezik govore in se ga poslužujejo kakor posredovalnega jezika*).

Politični pregled.

Notranji položaj.

Cesar se je pripeljal na Dunaj in mislilo se je, da vsprejme še isti dan ministerskega predsednika v posebni avdijenci, kar se pa ni zgodilo. Vsi listi pa poročajo, da je kriza v naši politiki akutna. Glasilo dr. Stranskega trdi celo, da podá dr. Koerberjevo ministerstvo v najkrajšem času svojo ostavko.

Kakor smo poročali, je imel izvrševalni odbor mladočeskega kluba v petek svojo sejo, v kateri se je posvetoval o političnem položaju ter sklepal o tem, ali naj Čehi opusté obstrukcijo ali ne. Omenili smo tudi, da je od sklepov te seje odvisno, ali se državni zbor skliče, ker je dr. Koerber sklenil, da ne skliče državnega zbora, ako nima poprej zagotovila, da Čehi opusté obstrukcijo. — Javnosti o sklepih izvrševalnega odbora mladočeskega kluba, ni še ničesar znano, saj oficijelnega komunikéja v tem pogledu ni priobčil noben list. Ali ker piše dr. Stranskega glasilo o stavki dr. Koerberjevega ministerstva in je dr. Stransky tudi ud zgorej imenovanega izvrševalnega odbora mladočeskega kluba, se sklepa lahko po vsej pravici, da Čehi ne mislijo opustiti obstrukcije in da dr. Koerber vsled tega ne mara sklicati državnega zbora, ker ve, da bi isti ne mogel delovati. Za slučaj pa, da bi dr. Koerberjevo ministerstvo res odstopilo, navajajo listi več mož, ki bi utegnili slediti dr. Koerberju ter prevzeti vladno krmilo. Navajajo se imena: Gautsch, Badeni in Schönborn, posebno pa se imenuje Alfred knez Liechtenstein dr. Koerberjevim naslednikom. Po teh poročilih bi pa dr. Koerberjev naslednik ne razpustil državnega zbora, marveč oktroiral bi novi državnozborni pravilni red, sklical potem v mesecu oktobru državni zbor ter skušal spraviti pod streho najprej vladine investicijske predloge in pa nagodbo z Ogersko. Tako poročajo nekateri listi, dočim nam vedó drugi povedati, da je usoda sedanjega državnega zbora zaključena in da nosi dr. Koerber že v žepu cesarski patent, — s katerim se v teh dneh razpusti državni zbor. No, pa saj 10. september je itak blizu in do tačas zvezo, kar zvezo.

Razprava proti morilecu Bresciju.

V sredo 29. avg. se je vršila pred milanskimi porotniki razprava proti Bresciju, morilecu italijanskega kralja Umberto. Morilec je pripeljal v sodno dvorano močna straža. Okoli justične palače se je nabralo že zarana vse polno radovednega občinstva. A palačo samo je obstopila močna vojaška in civilna straža. Bilo je 19 policijskih nadzornikov, 180 redarjev, 90 orožnikov, dva oddelka konjenikov in 150 infanteristov. Obravnava se je začela ob 8. uri z izrebanjem porotnikov. Pred obravnavo se je morilec zagovornik, advokat Merlini, dolgo razgovarjal z njim. Na razpravo je prišlo okoli 100 novinarjev s celega sveta, največ seveda italijanskih, a so morali z občinstvom vred ostati na dvorišču, kjer je bil provizorično prirejen brzojavni urad.

Bresci je došel na razpravo popolnoma miren in se je oziral po porotnikih, kakor bi si hotel vsacega posebej zapomniti, videti je bilo, da je še celo ponosen na svoj čin. Pred razpravo je sicer hotel zagovornik Merlini isto zavleči, češ, da še ni dovolj preštudiral aktov, a sodišče je to zahtevo odklonilo in razprava se je pričela.

Morilec Bresci je priznal umor in izpovedal, da je namen, umoriti kralja, dozorel v njem že leta 1895, ko je imela Italija nesrečno vojno v Abesiniji, posebno pa pozneje o dogodkih v Siciliji in Milanu. Izjavil je, da se mu smili italijanski narod, kateri je vsled nesrečne vojne v Abesiniji moral prenašati velikih krivic in bremen, a v splošnem trpi veliko bedo, katere je bil kriv edino le kralj Umberto. Radi tega je sklenil ga umoriti in vesel je ga, da je umoril — tirana. (Bresci in njegovi tovariši menda ne vedo ali nočejo vedeti, da so prvi provzročitelji ljudske bede v Italiji, kakor i drugod — židje, na čelu Rothschild-Amšel-Mayer, a za temi da pridejo še le — drugi!)

Brescijev zagovornik je učinil na razpravi to veliko neumnost, da je Brescija primerjal z — Oberdankom ter dejal, da sta obadva bila mučenika vzvišene „ideje rešitve trpečega človeštva“. S to neresnično trditvijo je Merlini hotel

* Ta zanimiva knjiga se dobiva v glasoviti knjigarni Carl Gerold's Sohn, Wien, I., Barbargasse št. 2.

samo demonstrirati, ker je znano, da je bil Oberdank irredentovec, a Bresci je anarhist.

Naposled je Bresci izjavil, da ni imel skrivcev, namreč da je umoril kralja iz lastnega nagiba in se je za umor pripravil s tem, da se je uril v streljanju s poojstrenimi krogli. —

Po posvetovanju je sodišče obsodilo Brescija v dosmrtno ječo.

Bresci je pri tej priliki vzdihnil: „Vaša obsodba mi je vse jedno, jaz pričakujem revolucije!“

Proti odsodbi je Bresci prijavil rekurz.

Bolgari in Rumuni.

Spor mej obema tema balkanskima državicama je res prispel do tolike napetosti, da bi lahko prišlo do vojne, ako bi se vojne delale iz samega — sovraštva. A zato je treba zopet tistega takozvanega denarja. In poslednjega nima Bolgarija in tudi Rumuniji ga menda ne preostaja. Radi tega menda ne bo z vojno, vsaj z oficijelno vojno, nič. Brez ozira na to pa se pripravljata ena kakor druga „za vse slučaje“. Obe državi sti oborožili nekaj svojega vojaštva, ki se pomika proti meji. Rumunski vojni minister Lahovary je imenovan šefom generalnega štaba ter je dobil nalog izvršiti mobilizacijo. Tudi Turčija mobilizuje v Makedoniji in pri Drenopolju. Turška vlada je sporočila Rumuniji, da postavi 100.000 mož v vzhodno Rumelijo v slučaju, da bi makedonski odbor hotel provocirati vojno. Rusija pa je poslala dve vojni ladiji pred Ruščuk, česar se je zelo ustrašila Rumunija. V zadevi tega spora se poročá, da so ruski oficijelni krogi jako razburjeni radi tega, ker hočeta tako Bolgarija, kakor i Rumunija na svojo roko kaliti status quo na Balkanu. Rusija bode tudi storila primerne korake, da se spor poravná čim prej. Toda ruska vlada ne bode storila ničesar brez Avstro-Ogerske in se toraj ni Bolgarija ni Rumunija ne moreta zanašati na kako podporo od teh strani. Obe državi hočeta varovati sedanji položaj na Balkanu in preprečiti vsak poskus motenja tega položaja.

Spanghank.

Turki so se zopet začeli oglašati. Poroča se, da so minoli mesec udrlí cesarsko-turški vojaki, — bataljon pešcev in en polk kurdskih konjenikov — v turški po armenskih kristjanih naseljeni kraj Spanghank in ondi neusmiljeno klali, ropali in požigali. Vse prebivalstvo je bilo od turških divjakov na grozovit način v pravem pomenu besede razmesarjeno. Iz Spanghanka so drli Turki še v druge kraje in enako divjali, mesarili in požigali. Več vasij so do tal uničili. Ruska vlada je na to storila korake pri sultanu; a do danes se ni zgodilo še ničesar drugega, kakor da je bil odstavljen Ali-paša, pod čegar poveljstvom so se vršile omenjene grozovitosti. In take grozovitosti se enostavno prezirajo po onih činiteljih, ki se zgrajajo nad kitajskimi grozodejstvi. — Seveda, Kitajska je daleč od nas, Spanghank pa razmerno bliže.... Iz tega slučaja se pa zopet razvidi, da je Turek še vedno isti, kakor je bil in da ne bo miru pred njim, dokler bo mihal le še z enim prstom.

Vojna v južni Afriki.

Kakor poročajo časniki, imajo Angleži v Afriki res pravcato smolo. Minoli teden je burski general Dewet zajel železniški vlak, v katerem je bilo 30.000 angležkih — uniform in nad eden milijon frankov denarja. — Reuterjev urad poročá, da je vsak hip pričakovati napada na Ladybrand. V bližnjem hribovju so se prikazale goste burske čete, kar je zelo vznemirilo Angleže. Med Belfastom in Dalmamutho pa divja že od 23. avg. sem hud boj mej Buri in Angleži, o katerem pravijo, da je odločilen za nadaljno usodo položaja v južni Afriki. Roberts in Buller sta nastopila vsak s 40.000 vojakov proti generalu Botha in predsedniku Oranje, Steynu. Buri so zasedli hribovje okoli Belfasta in Machadorpa. Bursko topništvo se vede tako junaško, da je hvali sam Roberts. Buri so se naposled — nepremagani — umaknili v nepristopno pogorje Leydenburga. — Angležem pa nedostaja na mnogih njihovih operacijah potrebnih živil in obleke, kar je jako občutno v tem zimskem času. Veliko angležkih vojakov je tako utrujenih ter ožuljenih, da morajo obstati na potu mej marsi po slabih kamenitih potih, katera so tem slabejša, čembolj se bližajo gorovju. Veliko njih je brez vsakega obutala.

In Roberts je še toliko pogumen, da odpošilja vojaštvo iz Afrike na Kitajsko! Ali je to znamenje, da smatra stvar za dobljeno ali izgubljeno, ali pa, da so mu postali vojaki radi velike bede — odveč? Upati je pa, da se kmalo odloči tudi v južni Afriki, ali postanejo ondi Angleži gospodarji ali ne.

Vzrok angležkih neuspehov v sedanji vojski

je iskati po sodbi modrih angležkih politikov v — premilem postopanju Roberta in njih generalov. Starokonservativni, sicer dokaj zmerni londonski list „St. James Gazette“ ne more najti dovolj graje, ker se Roberts še sedaj ni oprijel vzgleda generala Weylerja na Kubi. Jednako srdito piše istotako konservativna „Mornig Post“. Angleži so se v novejši dobi popolno izneverili pravemu značaju. Imajo namreč prevelik respekt pred zasebno lastnino. Tu in tam so sicer zažgali kako bursko farmo, toda ne v toliko meri, kakor bi bilo želeli! Zažgati bi bili morali Angleži čim največ burskih bivališč. Žene in otroci bi bili potem pribegli v vojni tabor, Krüger bi bil moral rediti 15.000 žena več in vojska bi bila že davno pri kraju. Tudi ropanju se je skoro do cela odvadil sedanji angležki rod. Ropanje je v vojski neobhodno potrebno sredstvo in provzročá izbozen učinek na prebivalstvo dežele, skozi katero prodira armada. Prevelika miloba je kajpada provzročila tudi zadnjo „zaroto“ proti Robertsu. Torej več požiganja, ropanja in seveda tudi klanja, pa bodo Buri kmalu ugnani v kozji rog. — Tako pišejo londonski konservat. listi in to v trenutku, ko se ves omikani svet zgraža nad nečloveškim postopanjem Roberta in njegovih napram Burom in tujeem. Ali je potem čudno, da skoro ves svet simpatizuje z Buri in se veseli kakega angležkega poraza?

Vojna na Kitajskem.

Kakor vse kaže, bi utegnli venderle kmalu nastati mir na Kitajskem. Tako Nemčija, kakor i Rusija in Zjedinjene države Severne Amerike so za to, da se prej ko prej ustavi nastopanje proti Kitajski in so si velesile že izbrale podkralja Li-Hung-Čanga za posredovalca mej kitajsko vlado in velevlastni. In tako se najbrže sklene mir, oficijelnim potom seveda, najbrže že prej, nego pride na Kitajsko grof Waldersee, „vrhovni poveljnik“. Nemčiji, v prvi vrsti „bojevitemu“ nemškemu cesarju, sicer ni po volji, da se stvari vršijo takorekoč brez nemške komande in po največ tudi brez sodelovanja Nemčije, saj so ob zavzetju Pekinga po mejnarodnih četah bile nemške ladje s svojim vojaštvom še daleč na morju, ko so mejnarodne čete bile že v Pekingu. To je neprijetno ponižanje za Nemčijo in njenega cesarja. Ako pa se sklene mir s Kitajsko brez Waldersee-ja, bode to nov udarec v obraz bahatim Germanom, ki so bili dozdaj navajeni, povsodi igrati „prvo ulogo“ na svetu. Pa tudi Angliji ni povšeči, da bi se sklenil mir s Kitajsko, ko se ni dobila svojega zaželjenega plena. Prej ni imela na razpolago vojaštva, da bi bila nastopala na svojo roko in odtrgala kos — Šangaja, Japonci pa tudi niso marali segati v ogenj za njo, zato se je odločila, da vzame iz južne Afrike, vkljub kočljivemu položaju, v katerem se nahaja ondi lord Roberts — tri bataljone vojakov in jih brzo odpošlje na Kitajsko. Seveda ti trije bataljoni ne bodo mnogo opravili in Angleže tare tem večja nevolja, ker morajo videti kako uspešno prodira v Manžuriji Rusija. Le-ta je priborila nov lep uspeh na severu. General Grodekov je sporočil s Kabarovska, da je 17. in 18. vzel oddelek generala Saharova mesto Ašej in zaplenil mnogo kitajskega orožja in skladišče živil. Kitajske čete in prebivalci so pobegnili iz mesta. Rusija pa je poslala še nadaljnih 7000 mož v Mandžurijo, da si tako popolnoma zavaruje svoje stališče v severni Kitajski. Rusija anektira pač Mandžurijo, toda nje namen je jedino le ta, da se utrdi za oni možni slučaj, ako bi hotela kaka druga velevlast jejo škodovati na tem kraju, ki mej neposredno na Rusijo. Nadalje se poročá, da so Kitajci zelo razburjeni, ker so Japonci zasedli okraj Amoy, radi tega se je bati resnih nemirov v pokrajini Fukian. V splošnem vlada veliko razburjenje v Hankau-u, v Nankingu in Kantonu, ustaši uprizarjajo tu velikih grozodejstev. Veliki oddelki boksarjev so se prikazali v okolici Tientsina. — Vse to se utegne seveda hitro poleči, ako se sklene mir. V splošnem se zahteva, da se Waldersee-ja zopet odpokliče, ker bi njegov nastop na Kitajskem utegnil še bolj vznemiriti duhove.

Domače in razne novice.

Imenovanje. Suplent na hrvaški državni gimnazij v Pazinu g. Jos. Roža je imenovan gimn. učiteljem istotam.

Duhovniške spremembe v goriški nadškofiji: Č. g. Angelj Čargo, vikar na Gorenjem polju, gre za kurata v Nabrezino; na njegovo mesto pride sedanji kurat na Banjšicah, č. g. Jožef Vidmar; na Banjšice pa č. g. Blaž Bevk, vikar v Zapotoku; vikarijat Zapotok je

podeljen č. g. Antonu Gerbec, kapelanu v Volčah, na čigar mesto pride semeniški duhovnik g. Janez Kunšič. Č. g. Henrik Peternel, kapelan na Placuti v Gorici, je poslan za župnega upravitelja v Jageršče, na njegovo mesto pa pride dosedanji šempeterski kapelan č. g. Jožef Ličan, a v Št. Peter kapelan iz Mirna, č. g. Primož Zakrajšek. Vikar na Oblokah č. g. Andrej Uršič, je premeščen za vikarja v Orehek, Obloke pa bode začasno oskrboval g. vikar stržiški.

Guardijanom v samostanu oo. Franciskanov na Kostanjevici pri Gorici je postal o. Edvard, vikarjem pa o. Bazilij. Predstojnikom svetišča na Sv. Gori je določen o. Kalikst, dosedanji guardijan v Pazinu.

Za „Šolski dom“. — Kapucinski pevci zložili med seboj K 260. Hvala!

Vipavska železnica. Deželni odbor goriški je naročil denarnemu kreditnemu zavodu v Trstu, da takoj naloži pri prometnem denarnem zavodu na Dunaju na razpolago železniškemu ministerstvu svoto 100.000 gld. in to kot prispevek dežele za nakup osnovnih akcij Vipavske železnice. O tem je obvestil deželni odbor tudi železniško ministerstvo. Nadejamo se torej, da se odla delo gradenja železnice v najkrajšem času!

Kdo je spremenil program? —

Dr. Tuma je s svojo gospodarsko modrostjo pri koncu. Rešil je na Goriškem domačo obrt in trgovino gotovega propada. — Naši obrtniki in trgovci so vsled tega najsrečnejši ljudje — in posebno prenašajo slovenski parobrod — vse polno izdelkov naših obrtnikov tja v daljne, do zdaj še nepoznane prekmorske kraje. Manjka še našim trgovcem in obrtnikom tijegega mleka. Mi smo prepričani in z nami najbrže tudi dr. Tuma, da živi človek lahko brez tijegega mleka, ali, ako bi naši trgovci in obrtniki od dr. Tume zahtevali, da jim priskrbi še tijegega mleka, mož jim bo gotovo obljubil, da jim preskrbi še to s časoma. Dr. Tuma je za obljube kakor vstvarjen, posebno pa ker se drži načela, da zadostujejo le obljube. Torej gospodarski program njegovega delovanja je dokončan. — Pesek, ki se da v tej stroki metati potrepljivemu občinstvu v oči — je do cela porabljen. Zato se je pa vrgel zdaj dr. Tuma na politično polje, in posegel je po političnem „pesku“, da nas goriške Slovence politično reši, kakor nas je gospodarsko. — To svoje delovanje je začel na ponesrečenem shodu v Vrtojbi in je je nadaljeval potem tudi v Kobaridu in v Tolminu. Kak utis so napravila dr. Tumova izvajanja na Tolminskem shodu na evropske politike, a posebno še na avstrijsko notranjo politiko, nam ni še znano — poročila o tem molče še popolnoma. Ako je pa dr. Tuma tudi na tolminskem shodu tako nerodno govoril, ter resnici bil tako hudo v obraz, kakor je to storil na kobariškem shodu — potem vplvi v svoje mreže le še kakega mladega, neskušnega kalina. Pametnih in pa razsodnih ljudi pa gotovo nikdar. Na tem shodu je dr. Tuma povedal, da je bil izvoljen na podlagi istega programa, katerega je takrat zastopal dr. Gregorčič, ter trdil, da je on še do danes ostal zvest istemu programu, dočim se mu je dr. Gregorčič izneveril. Zares, mora imeti drzno čelo človek, ki tako govori, ne da bi ga obšla rudečica. Dr. Gregorčič da se je izneveril tedanjemu programu?! Kaj takega zamore reči le tak „uzor-mož“, kakoršen je dr. Tuma; da, tako drzno biti resnici v obraz — zato je treba posebnega zalostnega poguma. Kdor se hoče prepričati, koliko „resnice“ da je na tej dr. Tumovi trditvi, ta naj vzame v roke „Sočo“ iz tedanjih časov, ki je bila takrat glasilo dr. Gregorčiča in naših poslancev sploh. Primerja naj takratno „Sočino“ pisavo s sedanjo pisavo našega lista in pa s sedanjo pisavo dr. Tumovega glasila — in prepričal se bode, na kakó resnični podlagi slone trditve „uzor-moža“. Dvorni svetnik Šuklje je ob priliki svojega časnikarskega dvoboja z dr. Šušteršičem lojalno priznal, da je bil svoječasno kos neverneža in da je postal še vsled prevrata, ki se je vršil v njegovem notranjem, pravoveren katoličan. On je torej s tem priznal, da je menjal svoja načela. Mi gospodu dvornemu svetniku tudi verjamemo in nimamo niti razloga, zakaj bi mu ne verjeli. Zakaj si ni dr. Tuma, glede spremembe programa pa vsaj izmislil kaj sličnega? Potem bi mu marsikdo verjel, da se je tudi v njem glede programa vršil kak „notranji prevrat“. Tako pa se je s svojo trditvijo na kobariškem shodu postavil v odločno nasprotje z resnico, ter je vzbudil v nas opravičeni sum, da je hlinil ali takrat, ko se je dal voliti na podlagi našega starega in tudi dr. Gregorčiče-

vega programa, ali pa da hlina da-nes s svojim novim programom. Sicer menimo pa, da označimo dr. Tumov program najtočnejše s tem, ako rečemo: dr. Tumov program je — poslednost v nedoslednosti, kadarkoli zahteva to — iskanje samega sebe.

Od nekod smo dobili te vrstice: Znani pisatelj Wichner, ki zna tako dobro zadeti narodni ton svojega ljudstva, popisuje mikavno svoje šolanje. Lahko bi navedel — pravi str. 231 — „na veselje“ sedanega „rodu“ na stotine dijaških burk — nedolžnih, pa tudi podlih, ki bi zaslužile izključenje in so ta vspeh tudi dosegle. Ali zdi se mi, da bi bilo to, kakor bi razstavil vse ono orodje, ki se odvzame latinskemu lovcu ali celo hudodelcu; kajti na tem se uče mladi tatarski lovci in mladi razbojniki, in za kaj takega vendar ne smem dati povoda.

Tako pošteni Nemeč, ki ljubi res svoje ljudstvo. Ne tako naši herostri, ki ne pomislijo, da je tako postopanje grešno in narodu škodljivo — in naj bi bilo, recimo, včasih tudi resnično kar pišejo. In taki ljudje si upajo trditi v brk, da ljubijo svoj narod! O, vse drug priimek vam tiče!

V Alojzijevišče sprejeti so na novo sledeči dijaki: Faganel Jožef iz Sempasa, Filipič Alojzij iz Ravnice, Fon Jožef iz Srpence, Kompara France iz Lokavca, Kos Karol iz Komna, Kranjec Fr. iz Mlinskega, Lenar France iz Hudejužne, Munič Jožef iz Sv. Lucije, Mužina Hugo iz Gradišča, Sivec France iz Krna, Ušaj Just iz Plač, Zdravje Matija iz Bovca.

Prosilcev za vsprejem bilo je letos 55. Odbor je izbral izmed njih le 12 najbolj vrednih.

V spomin umorjenega italijanskega kralja so priredili Italijani v soboto večer neko predavanje. Predavati jim je prišel odvetnik Schiavi iz Vidma. Predavanje se je vršilo v gledališčni zgornji dvorani. Prišlo je k predavanju tudi več Italijanov iz Vidma. Pri vходу je stražila mestna straža v paradi. Mi v resnici ne vemo, koliko časa bodo Italijani še zlorabili ta grozen umor kot pretvezo za svoje iredentovske demonstracije. Vse to, kar se je godilo o priliki kraljevega umora in se še vedno godi, napravi na nas vtis, kakor da bi Italijani manj zalovali po kralju nego se veselili, da jim je dano pod pretvezo žalovanja prirejati protiaustrijske demonstracije.

Avstrijska Nizza in njen prah. — Šel sem na sprehod proti južnemu kolodvoru. Bilo je proti večeru, baš ko dospoje trije vlaki z Dunaja, Trsta in iz Italije. Slučajno je dospelo ta večer vse polno potnikov, ki so večinoma zasedli vozove ter se peljali v mesto. Hkratu jih je zavil gost prah v svoje, ne baš prijetno okrilje, tako, da se ni videlo iz njega ne potnikov, ne konja in skoro tudi ne voza. Kako prijeten mora biti ta prvi utis na ptujca, ki si pride zdraviti v Gorico svoja bolna pljuča?! Našim Goricanom dopada le denar, katerega prinašajo tuji v mesto, a da bi za njihovo ugodnost skrbeli, za to jih ni Bog ustvaril. Pa se čudijo, da prihaja vedno manj tujcev v Gorico! Naši mestni očetje bi storili veliko bolje, ako bi skrbeli za to, da se odstranijo taki nedostatki, nego pa, da se toliko bavijo s politikom.

Ogenj. — Sinoči ob 10. uri je začelo goreti na šempeterski cesti v Podturnu. Vnel se je hlev posestnika, ki ima hišo tik zavetišča sv. Jožefa, ki je v kratkem času pogorel do tal. Zgorela je večinoma že spravljen piča in dve prašeti. Tudi ob govejo živino bi bilo, da se ni ohrabil nek kmet iz Podturna, po domače Šimonut, ki je ne brez lastne nevarnosti, ko je plamen že švigal po govedih, planil in hlev ter jih rešil. Bolj kasno so prišli ognjegasci, ki so ogenj popolnoma ugasili. — Kako da je nastal ogenj, se ne ve.

Tatici. V soboto zvečer so aretirali Ano Rotar, staro 25 let in Marijo Kavčič, staro 19 let, stanujoči v ulici Leoni št. 15 iz Podgorice obadve delavki v tovarni. Obtožila jih je namreč Ana Grilanec stanujoča v ulici Kočevića št. 7, da so jej ukradli jedno zlato žensko uro, jedno srebrno ovratno verižico, jedno iglo, 16 platnenih rut, jedno srajco, 2 metra blaga in 3 krone. Poleg tega da sta ukradli Ani Hrovatin 2 desetaka; Ani Ganič 2 srajci in jedne svitice, Jožefi Rojk jedno srajco. Našli so tudi v smetišču pri njih jedno zlato verižico, ki je lastnina sobarice Dore Seme. Ko so jima preiskali stanovanje so našli pri njih še več ukradenih reči. Vse ukradene reči so vredne 91 K 10 h.

Pretep pri ženitvi. V nedeljo se je obhajala v Št. Petru ženitev in povabilo se je pri tej priliki na kozarec tudi kakih dvajset mladenčev. Oni, ki niso bili povabljeni, so povablence zavidali in so sklenili maščevati se nad njimi.

Čakali so jih toraj pred hišo, v kateri se je vršila svatba, in ko so povabljeni prišli iz hiše, napadli so nekega Alojzija Droča in ga začeli pehati; Anton Reščič ga je pahnil celo tako hudo, da ga je prevrnil v Vrtojbo; Jože Pavlin pa ga je vrhu tega udaril po nosu tako hudo, da je moral v bolnišnico.

Najdeno truplo v Soči. Včeraj popoldne so našli na desnem bregu Soče nasproti Št. Andreža možko truplo. Utopljenec, katerega je Soča prinesla do tu, ima kakih 50 let in je popolnoma nepoznan.

Ubil se je v nedeljo ponoči zidar Jakob Kovačič iz Modreja. Šel je bil zvečer v bližnji Poljubinj kupovat kravo. Tam se je menda nasrkal nesrečnega žganja, in je padel, domov gredeč, pod zid, kjer je obležal mrtev.

Gad je pičil nedavno nekega Andreja Mavre iz Kala, ki je napravljal hosto. Mož se je tako prestrašil, da za prvi hip ni znal storiti drugega, nego da je bežal proti bližnji hiši; a zastrupljenje krvi je provzročilo, da je na polu padel v omedlevico. Ljudje, ki so ga slučajno našli, so ga spravili domov in poskusili vsa sredstva, da ga otmo smrti. Naposled se jim je posrečilo ga rešiti, a mož je preстал hude bolečine.

Županstvo v Kobaridu nas prosi, da objavimo to-le: Ker pade tržni dan 9 sept. v nedeljo držal se bode trg 10 sept. in sicer za blago in živino. Ob enem se naznanja da se bodo držali tudi trgi za živino v pondeljek po zahvaljenci in 9. marca vsakega leta.

Razpis študentskih. — Razpisuje se eden deželni študentski po 600 kron, ki jih je ustanovil deželni zbor sé sklepom 10. septembra 1888 v spomin štiridesletnice vladarstva Nj. Vel. presv. cesarja Franca Jožefa I.

1. Deležiti se morejo te ustanove dijaki, sinovi očeta rojenega, stanujočega in pristojnega v tej grolji, slušatelji prava, medicine, eventualno modroslovja, politike ali višje poljedelske šole — na katerem avstrijskem vseučilišču — skozi vsa leta vseučilišnih studij, držeč se obstoječih postavnih predpisov.

2. Prosilci naj podajo svoje vloge deželnemu odboru goriškemu do 15. oktobra 1900 in naj jim priložijo dokazila o rodu, pristojnosti, o premoženjskih razmerah dotičnih družin, o tem, da so upisani na kakem izmed navedenih učilišč in o sedanjem napredovanju.

Naznanilo. Razpisujejo se s tem 4 deželni študentski po 400 kron za dijake z Goriškega, kateri so dovršili srednje in stopili v visoke šole

Pri podelitvi se bo gledalo na to, da dobita ta študentski dva dijaka slovenske in dva italijanske narodnosti. Če bi manjkalo dijakov izmed ene rečenih narodnosti, sme se nakazati študentski dijakom druge narodnosti.

Študentski se bodo izplačevali v štirih četrtletnih odplačilih na prošnjo delezence, ki mora izkazati, da je vpisan v vseučiliščno matrikulo in pozneje, da obiskuje učilišče.

Dotične prošnje se imajo podati deželnemu odboru v Gorici pismeno do 15. oktobra 1900 in naj se jim priložijo spričevala zrelosti, vboštva in vpisa v eno izmed visokih šol.

Velik požar je v vasi Lipa pri Kastvu upepelil 12 poslopij. Škode je okolu 100.000 kron.

Nov hrvatski odvetnik v Pazinu. Hrvatski rodoljub, sedanji župan v Pazinu, dr. Šime Kurelič, je odprl s 1. septembrom sam svojo lastno odvetniško pisarno.

Katoliški shod. Priprave za II. slovenski katoliški shod se vršijo na impozantni način. Udeležba obeta biti ogromna, tako poročajo ljubljanski listi. Razen iz vseh krajev Kranjske, Štajerske, Koroške in Primorske so naznanili udeležbo tudi Hrvatje in Čehi. Hrvate pozivlje „Katoliški list“ z naslednjimi besedami: „Bratje Slovenci sprejeli bodo Hrvate veselim srcem, a pokazati hočemo jim z našim posetom tudi našo osobito ljubav in bratimstvo. Ni treba pozabiti na to: interesi bratov Slovencev so tudi naši interesi, a naši interesi so oni bratov Slovencev.“ Moravski katoliški Čehi so naznanili, da se slovenskega katoliškega shoda udeleže oficijelno. Na shod pridejo: vodja katoliško-narodne stranke dr. M. Hruban, odvetnik; državni poslanec A. C. Stojan; predsednik katol. polit. društva dr. Sedláček in nadučitelj Karlaček. Slovenskih županov se je naznanilo že nad 200. —

Društva, ki se udeleže bakljade v proslavo cesarjeve 70letnice, naj udeležbo nemudoma naznanijo „Slov. kršč. soc. zvezi.“ Društva, ki imajo zastave, naj pridejo z zastavami. Dolej je nazna-

njenih 151 društev. Kar se tiče stanovanj za udeležence katoliškega shoda, se je nemudoma oglasiti pri gg. Maksu Brusu (pri Štufetu) Podrekarju na Starem trgu, Koechlerju, kaplanu v Trnovem v Ljubljani, Fran Breskvarju, knjigovezu in Ivanu Kregarju, pasarju, Poljanska cesta ali pa s pismom ali dopisnico pripravljalnemu odboru II. slov. kat. shoda. Dne 5. t. m. se zaključijo objave udeležencev.

„Slomšekova zveza“ Za dni II. slovenskega katoliškega shoda v Ljubljani je sklican ustanovni shod „Slomšekove zveze“, ki se bode vršil dne 10. septembra ob 3. uri popoldne. Vsi, ki nameravajo shoda se udeležiti, naj prijavijo pismeno svoja imena do 6. t. m. pod naslovom Fran Jaklič, učitelj — Dobropolje. Tisti tovariši in tovarišice, ki so zadržani osnovnega shoda se udeležiti, naj pismeno naznanjajo svoj pristop k društvu do 10. septembra.

„Slomškovski zvezi“ je podlaga odločno delo na polju slovenske prosvete „ne le s sumnimi veselnicami, lepimi govori in visokodonečimi naptnicami, temuč zlasti z odličnimi dejanji moramo obhajati stoletnico našega velikega uzornika.“

Namen društva izraža § 1. osnovnih pravil s sledečimi besedami: „Slomškova zveza“ slovenskih učiteljev je društvo slovenskih učiteljev in učiteljic, katehetov, obrtnih in srednješolskih učiteljev in profesorjev drugih javnih zavodov, vzgojiteljev in prijateljev šole, kateri hočejo podpirati pravno-verske, pedagoške in patriotske smotre šole temeljem katoliških načel in zastopati materialne stanovske interese učiteljstva. Politiški smotri so izključeni.“

Redni člani društva (§ 6.) morejo biti vsi na javnih in zasebnih ljudskih in meščanskih šolah stalno ali začasno nameščeni učitelji, učiteljice in kateheti, c. kr. okrajni šolski nadzorniki, profesorji in učitelji obrtnih, srednjih in enakih šol in drugih učilišč, učiteljice ročnih del, vpokojeni učitelji in učiteljice, naposled oni vzgojitelji, ki se pečajo z vzgojo kot življenjskim smotrom.

Podporni člani (§ 8.) so one osebe, ki se ne morejo prištevatii onim v § 5. imenovanim, a vendar plačujejo v društvene namene najmanj eno krono na leto.

Ustanovitelj (§ 9.) je oseba, ki je podarila društvu najmanj 50 kron.

Članarina za redne člane znaša dve kroni, za naročnike „Slov. Učitelja“ eno krono na leto.

Odbor ima po § 21. biti tako sestavljen, da je iz šestih učiteljev, treh veroučiteljev, oziroma duhovnih profesorjev in treh učiteljic.

Z društvom je v zvezi podporni zaklad (§ 39.), namenjen v podporo v šolah se nahajajočim sinovom in hčeram rednih članov.

To so ob kratkem glavne točke društvenih pravil, ki se bodo na osnovnem shodu predložila udeležencem in po potrebi izpremenila.

Plemenit dar. — Magistratni policijski svetnik v Ljubljani, gospod Fran Podgoršek, daroval je za Slomškovo ustanovo, ki je namenjena revnim dijakom, 100 K.

Posli ljubljanske kreditne banke: Nakup in prodaja vrednostnih papirjev in valut, posebno rent vseh vrst, zastavnih pisem, železniških prioritet, akcij, srečk, nemških mark, laških lir, rubljev, ameriških dolarjev itd. Vnovčevanje kuponov, izžrebanih zastavnih pisem in srečk. Zavarovanje proti izgubi pri kurzu pri izžrebanju srečk, zastavnih pisem in prioritet. Vinkulacija in devinkulacija vrednostnih papirjev vseh vrst najkulantneje. Kavejje vojaških ženitev, kakor tudi vse druge kavejje v vrednostnih papirjih preskrbuje ceno. Denarne vloge obrestuje od dne vloge do dne vzdiga s 4% in izplačuje tudi večje zneske proti zelo kratki odpovedi. Posojila na vrednostne papirje z zmernimi obrestmi. — Sprejemanje vrednostnih papirjev v shrambo in oskrbovanje. Revizija izžrebanih številk in odrezovanje kuponov. Eskomptovanje menic kulantno in ceno. Incasso menic na vse tuzemske in inozemske bančne trge. Dovoljenje domicilovanja menic izven Ljubljane v zvezi z banko stoječih strank. Stavbeni krediti s primerno podlogo najkulantneje. Blagovni oddelek. Nakup in prodaja blaga v komisiji. Poleg tega bodo se vse druge v bančno stroko padajoče transakcije najskrbneje izvrševale. Ravnateljstvo „Ljubljanske kreditne banke“.

Trojčke povila je žena Janeza Aljančiča, tovarniškega delavca na Savi pri Jesenicah. Po porodu je mati umrla, otročiči so pa vsi zdravi. Pred 14 meseci je žena povila dvojčke.

Nova Vilharjeva opera. — Naš rojak gospod profesor F. Vilhar v Zagrebu piše sedaj novo opero „Ivanjska kraljica“, kateri besedilo je napisal pesnik Milivoj Podravski. Gospod Vilhar je svoji operi „Smiljani“ pridejal na koncu nov prizor ter se bode ta opera, kakor se čuje, pela tudi na slovenskem odru v Ljubljani.

Skoro neverjetno! — Čujemo, da je znana slovenska stavbinska tvrdka Knez & Supančič v Ljubljani vse potreščine, kakor: železje, orodje itd., katero bode potrebovala pri njej izročeni regulaciji Ljubljanice ob Zalogu, naročila pri zagrizeni nemčurski tvrdki Rakusch v Celju. In vendar razpolaga z vsemi temi rečmi tudi velika novoustanovljena slovenska tvrdka Majdičeva v Celju. S tem činom je tvrdka pokazala, koliko jej je za narodno načelo, — celjskim nemčurjem pa dala nov povod da se nam rogajo in pojó nad nami slavospeve.

Brea za breo. — Ko je hotel celjski „Sokol“ prirediti 15. avgusta letos svojo slavnost, je celjski župan to slavnost prepovedal na jako žaljiv način. Dal je vkljub itak dostavljenemu prepovednemu odloku še po mestu nabiti plakate, na katerih mestna oblast prepoveduje slovensko slavnost, češ, „Sokolova“ slavnost bi bila izzivanje mestnega prebivalstva. Toda takoj po tej prepovedi so si izmislili Nemeč, da napravijo početkom tega meseca v Celju svoj „Hauptgautag“. A te slavnosti Nemeč Stiger ne prepove, čeravno bode ista najhujše izzivanje slovenskega naroda na Štajerskem. „Hauptgautagi“ imajo v Celju svo pravičo, a slovenski „Sokol“ nobene! Daleč smo že!

Obsojen burs. Celjski jurist Caesar Babesit je bil obsojen na 20 K, ker se je zaletel v g. Detičeka in ga za to germansko ljubeznjivost še ozmerjal.

Nasledki pijančevanja. — V nedeljo 26. avgusta so se stekli po noči pijanci v Kapli ob Dravi na Koroškem. Eden gluh in mutast je obležal mrtev na mestu pretepa, preboden z nožem v srce in na več krajih. Zlobneže imajo že pod ključem. Nesrečno pijančevanje!

„Slavisches Echo“, v nemškem jeziku pisani slovenski časnik, kateri izdaje na Dunaju g. Fran Podgornik, prinaša najzanesljivejša poročila o vsem gibanju Slovanov, v gospodarskem, kulturnem in političnem oziru. Na listu sodelujejo mnogi odlični slovenski učenjaki in publicisti. Kdor zna nemški in se želi poučiti o tekočih vprašanjih v slovenskem svetu, naj si naroči „Slavisches Echo“. Celoletno stane 12 kron, polletno 6 K, četrletno 3 K.

Naslov: „Slavisches Echo“, Dunaj, X. Eugengasse št. 37.

Na katoliški shod v Zagrebu pride tudi častitljivi vladika Strossmayer.

„Dom in svet“ prinaša v 17. zvezku to-le vsebino. O lepoti. (Dr. Fr. Lampe) Idile planinske... VI. VII. (Ljudmila) O ta testament! (Podgoričan). Lužarji. (I. S.) Grešnica. (Josip Knaflič). Socijalni pomenki. (Dr. Iv. Ev. Krek). Nekaj spominov s pariške razstave. (F. O.) Slike.

Kuga v Glasgovu. V Glasgovu na Angleškem se je pojavila kuga. Vsled tega so vse šole v mestu in okolici zaprte in vsi javni lokali, cerkve itd. pod strogim policijskim nadzorstvom. Značilno pa je, da se bolezen širi le bolj mej otroci, katerih je pomrlo že večje število.

Objava.

Podpisano vodstvo javlja, da prične redni poduk na c. kr. pripravnici za učiteljišča v Sežani dne 17. septembra t. l. Učenci, kateri se oglašajo za to šolo, morajo biti najmanje 14 let stari in se morajo skazati: s krstnim listom, zdravniškim spričevalom o popolnem zdravju, s spričevalom o cepljenju koz in s poslednjim šolskim izvestjem.

Vodstvo c. kr. pripravnice za učiteljišča v Sežani.

Al. Bajec,
voditelj.

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Šolskega doma“.

Loterijske številke.

1. septembra.

Dunaj 52 76 86 6 39
 Gradec 40 9 12 20 54

Dva učenca in jedno učenko

sprejme se na stanovanje in hrano. Kje? — Pove upravništvo »Gorice«.

Kolesarji pozor!

Podpisani naznanja gg. kolesarjem, da ima v zalogi dvokolesa iz najboljšega materiala po jako nizkih cenah, in sicer od 170 kron (85 gl.) naprej opremljene z vsemi potrebščinami (komplet). — Ob enem priporoča gg. krojačem in šiviljam svojo veliko zalogo raznovrstnih šivalnih strojev najnovjših sistemov od 48 kron (24 gl.) naprej. — Poroštvo 5 let. — Daja tudi na obroke.

Z odličnim spoštovanjem

Martin Šuligoj,
urar v Kanalu.

Mirodilnica

v Tržni ulici poleg kritege trga (poslopje c. kr. okrož. sodišča)

ima veliko zalogo nafinejega

žvepla v kosih,

katero prodaja po najnižji ceni.

Ima tudi vsakovrstnih najboljših pripomočkov za čiščenje vina.

Zaloga Portland- in Roman-cementa

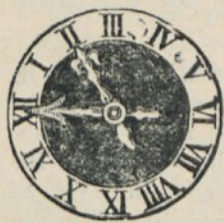
Priporoča se p. n. občinstvu

Ant. Jeretič.

Dva srednješolca

sprejmeta se na stanovanje in hrano pri slovenski družini po jako ugodnimi pogoji.

Naslov pove upravništvo »Gorice«.

C. kr. državna svetinja do različne poizvede. — Prva moravska tvornica turnskih ur

Fr. Moravus

Brno,

Veliké náměstí št. 8, (Brünn, Grosser Platz Nr. 8) izdeluje in razpošilja stolpne ure za cerkve, sole, gradove, mestne zbornice, tovarne itd.; ure za nadzorovanje ponočnih čuvajev, električne ure, vse v dovršenih proizvodih in z jamstvom.

Do sedaj se je razposlalo 135 stolpnih ur v popolno zadovoljstvo.

Poslano.

Gospodu

Fr. Moravus, izdelovatelju stolpnih ur v Brnu.

Prav prijetno mi je, da se Vam morem presrečno zahvaliti za cerkveno uro, katero ste nam poslali, kajti delo je fino in ura gre izvrstno. Ura je pravi umotvor, izdelana je natančno in trdno, cena zelo nizka. Iz srca želim, da bi se do Vas obrnili vsi, ki potrebujejo precizne javne ure. To bi pomoglo tudi naši domači industriji.

Župni urad Šebetejn.

Nikaka skrivnost ni več

napraviti si vsakdo doma sam brez vsake priprave in težave najfineje likerje po francoskem sistemu s pomočjo ekstraktov, ki stanejo za napraviti po 5 litrov likerjev: Tropinovec, Absinc, Vermut, Ruski pelinovec, češki liker, Kimel po 80 kr.; Slivovec, Rum, češnjevce, Alaš, Alpski liker po 85 kr. in Konjak, Benediktinec, Chartreuse, Pilzenski liker po 95 kr. — Razpošiljam proti predplačilu v znakah ali poštini nakaznici: po poštnem povzetju 10 kr. več. Vsaki pošiljki pridenem navodilo, kako se napravi liker. Preprodajalec, če naročijo več blaga, mnogo ceneje.

Anton Rukavina,
Trst, Via Belvedere št. 23

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8

priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih,

briskih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-egrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštna.

Anton For.

klobučar in gostilničar v Semeniški ulici, ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov in toči v svoji krémi pristna domača vina ter postreže tudi z jako ukusnimi jedili. Postrežba in cene jako solidne.

Nova politična knjiga!

Naši narodni grehi. Kako bo z vojsko?

Slovenecem v svarilo in v pouk napisal Podgrajski. Cena 50 vin. po pošti 5 hvč. več. Dobiva se v »Narodni tiskarni« v Gorici, ulica Vetturini hiš. št. 9. in pri G. Likar-ju, Semeniške ulice 10.

Razprodajalec primeren rabát.

Vsakemu Slovencu neobhodno potrebna!

Ravnokar izšla!

Zanimivo in poučno!

Tovarna pohištva

FRANCO PAVŠIČ,

Gorica, Šempeterska cesta št. 9,

izdeluje najzanesljivejše in najtrajnejše izdelano pohištvo po zmerni, poštenu, dela povsem vredni ceni.

Posebno priporoča opravo za

spalne in jedilne sobe

za salone in pisarne.

Kupuje orehova debla, prodaja orehove obkladke (rimeše) itd. itd. itd.

Ugodni plačilni pogoji!

Vsaka naročba se izvrši v najkrajšem času.

Centralna posojilnica,

registrovana zadruga z omejeno zavezo,

v Gorici, v ulici Vetturini št. 9. (Šolski Dom).

Sprejema denar:

1. od udov

deleže

a) glavne deleže po 200 K. — b) opravilne deleže po 2 K.

Lastniki glavnih deležev plačajo vpisnine 4 K, lastniki opravilnih deležev plačajo vpisnine 1 K. Deležne knjižnice veljajo 30 helerjev.

2. od udov in neudov

hranilne vloge

katero obrestuje po 4½% in plača sama rentni davek.

Obresti se računijo le za cele mesece, za vloge vložene po 1. em dnevu meseca ali vzdignene pred zadnjim dnevom meseca se ne računijo obresti za oni mesec, ko so bile vložene oziroma vzdignene.

Hranilne vloge se izplačavajo tistemu, ki prinese knjižico. Če pa lastnik hranilne knjižice želi, da naj se sme izplačati le njemu, bode ravnateljstvo taki pridržek (vinculum) zaznamovalo na knjižici.

Hranilne vloge se vračajo:

do 200 K brez napovedi, do 600 K po enomesečni odpovedi, do 2000 K po trimesečni odpovedi, večji zneski po šestmesečni odpovedi.

Lastniki hranilnih vlog niso odgovorni za morebitne izgube. Vso odgovornost imajo izključno lastniki deležev.

Centralna Posojilnica daje posojila.

1. na vknjižbo po 5½; 2. na menice in sploh na osebni kredit po 6%. 3. na tekoči račun po pogodbi.

Centralna Posojilnica je zveza in središče gospodarskih zadrug na Goriškem in je kot taka vredna podpore in priporočila od strani vseh goriških Slovencev.

Uradni prostori so v ulici Vetturini št. 9., v pritličju.

Uradne ure vsaki dan, razun nedelj in praznikov, od 9 do 1 ure.

Špedicijska poslovnica

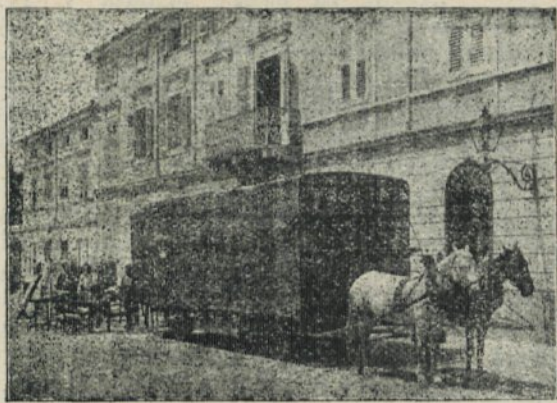
G. Hvalič v Gorici,

v ulici Morelli št. 12.

Priporoča se toplo Slovincem v mestu in rojakom na deželi za prevažanje vsakovrstnega blaga in pohištva v vse kraje. Ker ima

tri nove zaprte vozove za prevažanje,

zagotavlja, da se blago nepoškodovano dostavlja.

Odlikovana tovarna

1894.

1891.

1894.

vsakovrstnega pohištva.

Ivan Doljak, Solkan pri Gorici

v lastni hiši. — Lastne žage. — Ustanovljena l. 1891.

Zaloga

vsakovrstnega pohištva, kompletnih spalnic, jedilnic in spremnic, od najnavadnejšega do najfinejšega sloga; vsakovrstnih slik, zrcal, okvirjev in stolic, kakor tudi vseh tapetarskih izdelkov. — Zaloga vsakovrstnih desk iz mehkega in trdega lesu; velika zbirka obkladkov (remeša) in strugarskih izdelkov, kakor tudi vseh k mizarjski, strugarski in tapetarski stroki spadajočih potrebščin.

Blago se razpošilja na vse kraje prosto železniška postaja goriška.

Jamči se za točno postrežbo. — Brez konkurence!